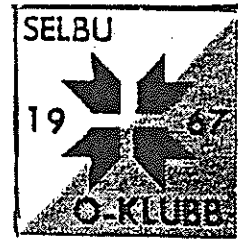

Selbu

O-klubb

ved 20-årsjubileet

Første formann:
Ola I. Hårstad

nåværende formann:
Jardar Sandstad.

("Snikfotografert" under KM i august, der begge formenn var sentrale personer i et vellykket arrangement i et vær som tilsa bruk av både regntøy og praktiske hodeplagg!)

SELBU ORIENTERINGS-KLUBB ER BLITT 20 ÅR .

BEGYNNELSEN:

20 år er ingen spesielt høy alder på en idrettsklubb, men orientering i den moderne versjon er da heller ingen gammel sport- ihvertfall ikke i Trøndelag. Men allerede FØR stiftings-året 1967 ble det løpt o-løp i Selbu. Sportsklubben Freidig hadde i 64/66 laget brukbare kart over Mebondhaugene og Innbygda. O-løpere kom således tilreisende og trålet terrenget på kryss og tvers. Dette pirret nok interessen hos mange lokale sportsinteresserte med sans for dette å ferdes i naturen. Men alt før den tid hadde faktisk Inge Krogstad, Kristen Kvello og Reidar Morseth prøvd å lage O-øvelser og løp ved hjelp av det kartmaterialet som var å fremskaffe. De kart som ble brukt var nok temmelig upresise, men med god fantasi og lokalkunnskap kunne man komme et stykke i løypa. Det første løpet etter datidens fasong med påtegning på hver post og bemannede kontroller ble således gjennomført i 1947, 20 år før Selbu O-klubb ble stiftet.

Den gang kom angivelig bare én person i mål med alle poster inntegnet og kvittert, men ettersom et tosifret antall startet kan man konstatere at interessen for O-sport alt da var tilstede.

Et mellomspill innen O-sport i dalføret kom da STOK prøvde såkalte "sonekonkurranser" i orientering i 1958. I juni det året sender Kristen Kvello et brev til alle idrettslag i bygda fra "Orienteringsavdelinga i Mebond Idrettslag" (var det egentlig stort flere enn Kristen Kvello selv i den avdelinga?). Her inviteres som følger til : "Kompassmarsj hvor det er innlagt 7-8 poster, etter et på forhånd opptegnet kompassløpskart. Lengde 1200 m, klasser: 11-16 år. Instruksjon gis en time før start, ta med blyant, kompass utlånes." , det avsluttes,..". "velkommen til bygdens første offisielle orienteringskonkurransen."

På dette vis ble det litt blest og interesse om den nye sporten, men gode kart manglet altså fortsatt. Først da de nevnte Freidigkartene kom ble denne viktige forutsetning oppfylt, og selv om kartene etter dagens standard var lite tilfredsstillende, så ble de med justeringer og utvidelser i mange år viktige for aktiviteten i o-klubben som nå kom.

Selve katalysatoren i den prosessen som førte fram mot klubbannelsen i -67 ble nok en gang Kristen Kvello. Han var da idrettskonsulent i Sør-Trøndelag, og foreslo Selbu som en prøvebygd for et O-sportsfremstøt som skulle settes igang i regi av O-kretsen. Blant de "utskremte" som kom med kurs og trenings-

-løp var Stig Berge. I et intervju i forbindelse med NM-arrangementet i 1974 sier han at det var med stor spenning han forlot bygda; ville det bli igjen noe av aktiviteten ut over kurstiden? Opplegget hadde vært bl.a. 20 treningsløp innen snøen la seg over skogene høsten -67. Men med den interesse som var vist i løpet av sommersesongen var det nå helt naturlig, og for enkelte en selvfølge, at det ble innkalt til konstituerende møte for "Selbu O-klubb" den 17. desember 1967 (en søndag). Klubben fikk da også navnet sitt, og favnet alt fra starten hele bygda. Alt på dette møtet var det da også representanter fra ulike grender i bygda.

Det ble arbeidet godt i startfasen, og allerede i 1969 kunne således den nevnte Stig Berge komme tilbake til Selbu for å vinne Trøndersk mesterskap i et fullt ut velregissert arrangement av den ferske O-klubben!

DEN FØRSTE GANG:

Klubben arrangerte sitt første større mesterskap (Trøndersk) i -69. Til tross for begrensede kartmuligheter i startfasen har O-klubben regelmessig siden starten arrangert nasjonale O-løp med tildels flere hundre deltakere. I -83 fikk klubben også løp med nordisk status, og snart er det kanskje på nytt tiden for å søke på et NM? Et vellykket NM i lang løype ble avviklet i 1974. Klubben og bygda forøvrig får vel dele litt på æra for det vellykkede arrangement. Et NM uten eget klubbmerke og flagg ville være tamt, og så ble det da både tegnet og sydd både merke og flagg. Dette merket har Klara Hårstad alene æren for; et pent design, stilrent og enkelt; og ingen har noen gang senere funnet noen grunn til å endre det. Da klubben tok til med sine egne treningsløp i 1968 var det også formannens Klara som sydde postflaggene.

Den første gang gir rang sies det. Den første "Selbumester i orientering" var Per Birger Tørum. Oddstein Rygg var bare et kommende talent ennå. Til gjengjeld står det i annalene at da klubben i -68 hadde fått 69 medlemmer så var det Oddstein personlig som hadde tegnet medlemskap for 42 av disse ....

Det var 15 personer på Sørensens kafé den 17.12.67, og av disse ble følgende styre valgt:

Formann Ola I. Hårstad
Nestf. Thomas Uthus
Sekr. Thomas Mogård
Kass: Thomas Mosleth
Styrem. Per Birger Tørum

Vara: Ingebrigt Garberg, Bjørn Berger, Mali Kulseth.

Det er nok riktig å si at formannsrekka preges av et spesielt navn:

Fra 17.12.67 og gjennom 1968: Ola I. Hårstad	1978: Ola A. Hårstad
1969: Ola I. Hårstad	1979: Ola A. Hårstad
1970: Ola I. Hårstad	1980: Per Birger Tørum
1971: Thomas Uthus	1981: Ola I. Hårstad
1972: Per Birger Tørum	1982: Ola I. Hårstad
1973: Per Birger Tørum	1983: Ola I. Hårstad
1974: Per Birger Tørum	1984: Ola I. Hårstad
1975: Per Birger Tørum	1985: Ola I. Hårstad
1976: Ola Morten Eidem	1986: Jardar Sandstad
1977: Ola Morten Eidem	1987: Jardar Sandstad.

Men selv om formannsvervet er viktig så er mange sider ved klubbaktiviteten like avhengig av ivrige og arbeidsvillige tillitsmenn og kvinner i de forskjellige underutvalg. En titt i protokollene viser imidlertid det formannslista avspeiler: at klubbaktiviteten helt fra starten av og fram til nyere tid i stor grad har hatt sitt utspring i en stabil og relativ liten kjerne av tillitsvalgte og aktive løpere -- ofte kombinert i samme person: tillitsvalgt/aktiv.

Bare i mindre grad har klubben drevet utadrettet rekrutteringsarbeid som sådant. Men med det kartmaterialet som nå eksisterer; bl.a. instruksjonskart i 1:5000 og kart for nærområdene rundt skoler, er det etterhvert blitt lettere å lage undervisningsopplegg også for de yngste. I de siste årene har således også rekrutteringen blant de yngste blitt bedre. Man kan kanskje også ha lov til å anta at bredden i klubbens orienteringstilbud, muliggjort av stadig bedre kartmateriale, har vært medvirkende til å føre nye inn i O-sporten. For det kan trygt sies at de fleste kan finne en O-aktivitet som passer for seg innen disse tilbudene.

TILBUDENE:

Opplegget med fast-poster ute hele sommeren kom tidlig, og ble organisert som turorientering ("trimorientering") første gang i 1970. Fortsatt er dette populært, og det selges åromanet 70-80 turorienteringsposer.

"Ti på topp", med mer fjerntliggende fastposter på fjelltopper og seter-voller kom i 1980, og ble populært til tross for /på grunn av (?) at det ofte dreier seg om å orientere på lange strekk etter 1:50 000 -kart slik at turen blir viktigere enn orienteringa.

Treningsløp har det bestandig vært, og i de senere år omtrent ett hver uke i barmarkssesongen, og med 3-4 løyper i variert vanskelighetsgrad og lengde. Her er mulighetene "legio" som det heter: TRIM, TREN eller TRASK--fritt valg!

Selbumesterskap arrangeres, og Neadalsmesterskap i samarbeid med O-gruppa i Tydal. Klubben deltar årlig i O-cup for lag, og har de senere år flere ganger blitt nr.2 i Midt-Norge. Klubben har også hatt en "gjesteopptreden" i tio-mila-showet, og fikk betsteresultat 206.-plass. Klubbens aktive har fra en spe start da Per Birger Tørum og Kristen Kvello var omtrent alene om å representere utad blitt flere og flere. Oddstein Rygg og Bjørn Berger kom raskest med i toppen, men etter den tid er det skjedd en utvikling med tilgang på stadig nye, unge løpere med så mange hederlige plasseringer, kretsmesterskap og individuelle seire i kretssammenheng såvel som i nasjonale løp at man vanskelig kan begynne å nevne den ene uten å ta med den andre. Tilgangen på habile løpere er i enkelte klasser såpass god at det til og med kan være vanskelig å velge rette stafettlaget. Dette for å påpeke at klubbens i jubileumsåret også gir mulighet for konkurranse på topp-plan og utviklingsmuligheter for den som vil satse hardt.

KARTARBEIDE OG ØKONOMI

Det ble søkt til kommunen om penger til oppstartning av klubben. Ifølge klubbens referatbok ble søknaden imøtekommet med kr.300.- dog etter en "svær debatt" i formannskapet. Etter den tid har imidlertid Selbu kommune velvillig gitt gode tilskudd både for å hjelpe klubbens drift og støtte opp om kartarbeidet. Til tross for dugnadstimer som blir mange, og at man får tippemidler var det spesielt i starten vanskelig med økonomi både til klubbdrift (utstyrsinnkjøp etc) og kartproduksjon. Dansefester ble arrangert. Men den geniale løsningen fant Odd Rygg som la opp til den første stormønstrir av lag i en spørrekonkurranse på Gimle i 1969: "Kunnskapstevlinga". Tiltaket ble umåtelig populært, og gav alt første år 3000 kr i overskudd til klubben. Arrangementet ble etterhvert tradisjonelt, og økonomisk sett til stor glede for klubben som var i en svært aktiv fase med kartarbeide. Litt trist er det å måtte berette at interessen i de senere år dabbet noe av, og at man til tross for forsøk på nye presentasjonsformer ikke greide å snu interessen og fornye arrangementet nok til å konkurrere med andre tilbud bl.a TV. "Kunnskapstevlinga " døde av manglende interesse i jubileumsåret -87. Klubben kom også styrket ut av NM-arrangementet i 1974 bl.a. ved hjelp av NM-lotteri og annonseinntekter. I -82 og -83 kjørte også O-klubben etter en viss diskusjon bingo i Neatun , og skaffet seg god grunnkapital på det. Etter at kunnskapstevlinga forsvant som sikker inntektskilde har disse to bingo-årenes inntekter vært gode å ha å tære på, men i takt med utviklingen av nye samarbeidsformer mellom idrett og næringsliv har også O-klubben nettopp avsluttet en 3-årskontrakt, en sponsoravtale, med F-banken .

Denne avtalen skal reforhandles i jubileumsåret. Ved hjelp av disse og andre mindre tiltak har klubben etterhvert bygd seg opp en egenkapital på over 135000 kroner, og driftsbudsjettene har de senere år ~~steget~~ ~~mot~~ 100 000. Klubbens kartsituasjon er også god, men krever kontinuerlig ajourføring, spesielt hvis man skal kunne påta seg større, offisielle arrangement.

Det siste virkelig store kartløft kom da man fikk ferdig det nye 20 km² store kartet til avløsning for de aldersstegne Freidigkartene over Innbygdmårkene. På dette kartet er det allerede kjørt arrangement som i realiteten har vært de største idrettsarrangement noensinne i bygda mht deltakerantall.

Freidig-kartene ble delvis laget i 64-65 og var endel upresise. De var ikke desto mindre de eneste skikkelige kartene klubben hadde til å begynne med.

Kartarbeidet måtte derfor nødvendigvis få stor oppmerksomhet og har hatt høy prioritet helt fram til idag. Det ble tidlig arrangert kurs slik at klubbe-medlemmer skulle kunne ta del i feltarbeidet, men likevel har kartarbeidet kostet mange penger gjennom årenes løp.

Kartene er klubbens idrettsanlegg, og det er spesielt gledelig å kunne konstatere at klubben i jubileumsåret har slike idrettsanlegg svært mange steder i bygda.

Listen som beskriver klubbens kartarbeid er som følger:

(For et fullstendig bilde kan vi nevne at man i tillegg til Freidigkartene i begynnelsen hadde noen svarthvitte kart over enkelte skoleområder, samt noe oppfotografert av andre, større kartblad for ytre og indre Selbustrand.)

1: Restbeholdning Freidigkart Innbygda.		
2: Vikaåsen	1:15 000	1971, revidert -76.
3: Langåsen	1:15 000	1972, -----
4: Moslettmarkene	1:15 000	1974, (NM) rev.-86.
5: I-kart Vikaåsen	1:5 000	1976
6: I-kart Åsbaret	1:5 000	1976
7: Haugene	1:15 000	1977, revidert -80 og -86.
8: Fossan	1:10 000	1980
9: Selbustrand	1:15 000	1981
10: Gammelvollstoggo	1:10 000	1982
11: -----"-----	1:5 000	
12: Flønes	1:10 000	1982
13: Holtet/Innbygd.	1:15 000	1983, revidert og nytt navn
Holtet-Skardølene		1987
14: Skolegårdskart		
Bell	1:2 000	1983
Moheim	1:1 000	1983
15: Flora	1:15 000	1984
16: Stokktjern	1:10 000	1987

Vikaåsen er alt klare.

MEDLEMSTALLET

Det var som nevnt 15 personer tilstede da klubben ble stiftet. Deretter vokste medlemstallet raskt til ca 60, og ble der til omkring 1977: 73. Til -79 fikk vi en stigning til 114, mens det så gikk litt tilbake til 103 i 1980. I 1981 fikk vi på nytt et hopp opp til 158 og man beholdt dette tallet ganske stabilt til 1984.. 1985 opp til 165 for i 1986 å falle til 141. Så kommer et nytt hopp i 1986: Opp til 180, og i jubileumsåret konsolideres faktisk dette med gode 186 medlemmer. Man kunne laget kurver på dette, men bildet som avtegner seg er jo greit: Tilvekst i store trinn, men gjerne med konsolideringsfaser mellom hvert sprang. Rekrutteringen kan i alle fall ikke sies å være dårlig når man tar sportens egenart i betraktning. O-sport er som kjent individuell innsats i langt sterkere grad enn f.eks. innen de populære lagidretter. Dessuten kan det være spesielle nybegynnerproblemer knyttet til dette med å få kart og terreng til å stemme (Det er forresten av og til et problem som rammer de erfarne også) I skogen er løperne stort sett på egen hånd. Alt dette tatt i betraktning er det spesielt gledelig når vi ser at de yngste kommer gjennom denne vanskelig førsteperioden og deretter viser seg flinke til å ta seg raskt frem gjennom o-løypa ved hjelp av kart og kompass. Det er således gledelig å kunne peke på at en stor del av klubbens sportslige suksess i jubileumsåret besørgeres av en allerede god, men like fullt meget lovende stamme av løpere i aldersgruppen 14-18 år. Dette lover godt for toppidretten i klubben også i framtida. Takket være et godt utført kartarbeide, en god økonomi som bunner i en solid frivillig innsats har Selbu idag en sterk O-klubb. Det er ikke tvil om at klubben har fått etablert en bredde i sine tilbud som gjør at den kan beholde sin solide plass i bygdas idrettsliv også i årene framover .